

Кафедра конструктивної географії і картографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету
доц. Біланюк В. І.

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи картографії

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напря́м підготовки 01 Освіта

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 014 Середня освіта (географія)

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Географія

(назва спеціалізації)

Львівський національний університет імені Івана Франка,
географічний факультет, кафедра конструктивної географії і картографії
(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма «**Основи картографії**» для студентів за напрямом підготовки 01 Освіта зі спеціальності 014 Середня освіта (географія)

Розробник: Кравців С.С., доцент, канд. техн. наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри конструктивної географії і картографії

Протокол від «   »   2019 р. №

Завідувач кафедри конструктивної географії і картографії, доцент
_____ Іванов Є. А.
(прізвище та ініціали)

«   »   2019 р.

Схвалено Вченою радою географічного факультету

Протокол від. « ____ » _____ 20__ року № ____

« ____ » _____ 20__ року Голова _____ Біланюк В. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,5	Галузь знань	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки 01 Освіта		
Модулів - 2	Спеціальність 014 Середня освіта (географія)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Обчислення картографічних проєкцій (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -		3-й	2-й
Тижневих годин: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32	–
		Практичні роботи	
		–	–
		Лабораторні роботи	
		32	–
		Самостійна робота	
		41	
		Індивідуальні завдання	
		немає	немає
Вид контролю			
іспит	залік, іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 64 %;

для заочної форми навчання –

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Основи картографії» є одним з основних у системі підготовки студентів географічних факультетів. Його призначення – формувати в студентів картографічні знання і вміння працювати з географічними картами та іншими картографічними творами.

Картографія – наука про відображення явищ природи і суспільства на географічних картах та інших картографічних творах, про властивості цих зображень, методах їх створення та використання. Досягнення картографії матеріалізовані в географічних картах, атласах, рельєфних картах, глобусах та інших картографічних творах.

Навчальна дисципліна читається згідно з програмою даного курсу для студентів спеціальності 014 Середня освіта (географія).

Мета навчальної дисципліни – дати студентам знання з картографії, в першу чергу з картознавства, математичної картографії, картометрії, картографічного креслення. Акцентувати увагу на вмінні студентів аналізувати географічні карти і правильно їх використовувати.

Після вивчення курсу студент повинен знати:

- властивості та елементи географічної карти;
- класифікацію карт та інших картографічних творів;
- математичну основу карт;
- картографічні проекції і їх класифікацію;
- способи картографічного зображення об'єктів та рельєфу на картах;
- види генералізації;
- методи створення та проектування карт.

Окрім цього студент повинен вміти:

- викреслювати лінії різної форми олівцем і тушшю;
- викреслювати букви, слова і цифри різними картографічними шрифтами;
- викреслювати тематичну карту;
- визначати площі об'єктів на дрібномасштабних картах;
- визначати величини показників картографічних спотворень;
- обчислювати віддалі між пунктами;
- визначати картографічні проекції;
- оцінювати та аналізувати карти та атласи.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Картографія, її предмет і методи, структура. Карта та інші картографічні твори. Математична основа картографічних творів.

Тема 1. Вступ. Картографія, її предмет і методи. Структура картографії. Зв'язки картографії з іншими науками.

Тема 2. Географічні карти та інші картографічні твори.

Тема 3. Класифікація карт та інших картографічних творів.

Тема 4. Математична основа картографічних творів.

Тема 5. Картографічне креслення.

Змістовий модуль 2 Зміст карт, допоміжне оснащення та додаткові дані.

Тема 1. Зміст карт, допоміжне оснащення та додаткові дані.

Тема 2. Способи зображення об'єктів та рельєфу на тематичних картах.

Тема 3. Застосування картографічних творів у науковій і практичній роботі.

Тема 4. Проектування, складання та видання карт.

Тема 5. Короткий історичний нарис розвитку картографії в Україні та світі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Картографія, її предмет і методи, структура. Карта та інші картографічні твори. Математична основа картографічних творів.												
Тема 1. Вступ. Картографія, її предмет і методи. Структура картографії. Зв'язки картографії з іншими науками.	2	2				4	2					
Тема 2. Географічні карти та інші картографічні твори.	2	2				6	2					
Тема 3. Класифікація карт та інших картографічних творів.	4	4				6						
Тема 4. Математична основа картографічних творів.	26	12		14		4						
Тема 5. Картографічне креслення.	6			6		2						
Разом за змістовим модулем 1	40	20		20		22						
Змістовий модуль 2. Зміст карт, допоміжне оснащення та додаткові дані.												
Тема 1. Зміст карт, допоміжне оснащення та додаткові дані.	4			4		4						
Тема 2. Способи зображення об'єктів та рельєфу на тематичних картах.	8	6		2		4						
Тема 3. Застосування картографічних творів у науковій і практичній роботі.	6	2		4		4						
Тема 4. Проектування, складання та видання карт.	4	2		2		3						

Тема 5. Короткий історичний нарис розвитку картографії в Україні та світі.	2	2			4					
Разом за змістовим модулем 2	24	12		12	19					
Усього годин	64	32		32	41					

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Викреслювання на креслярському папері ліній різної товщини та форми	2
2	Викреслювання букв, слів, цифр різними шрифтами. Викреслювання рамок карти.	2
3	Викреслювання географічної карти.	2
4	Визначення площ об'єктів на дрібномасштабних картах.	2
5	Визначення географічних координат точок на дрібномасштабних картах.	2
6	Обчислення показників картографічних спотворень на картах.	4
7	Обчислення віддалей між пунктами за ортодромією.	2
8	Визначення картографічних проекцій.	4
9	Визначення способів картографічного зображення об'єктів на тематичних картах.	2
10	Аналіз та оцінка карт і атласів.	4
11	Підсумкова контрольна робота 1.	2
12	Підсумкова контрольна робота 2.	2
13	Захист лабораторних робіт.	2
	Разом	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вправи з олівцем та креслярськими інструментами	4
2	Вивчення картографічних шрифтів	4
3	Вправи по зафарбуванні акварельними фарбами	4
4	Оформлення робіт з картографічного креслення	4
5	Підготовка до підсумкової роботи з картографічного креслення	4
6	Виготовлення палетки	4
7	Підготовка до картометричних робіт	4
8	Вивчення характеристик основних картографічних проекцій	4
9	Підготовка до підсумкової роботи з математичної картографії	3
10	Визначення способів картографічного зображення об'єктів на тематичних картах	3
11	Ознайомлення з новітніми технологіями картографічного виробництва	3
	Разом	41

7. Методи навчання

Інформаційні методи (лекція, бесіда, ілюстрація, демонстрація); дедуктивні методи на основі узагальнень; евристичні методи (проблемна лекція); інтерактивні методи (дискусія).

8. Методи контролю

Методика контролю і самоконтролю забезпечують перевірку рівня засвоєння студентами знань, сформованості вмінь і навичок. З цією метою використовуються методи у письмовій формі, а перевірка лекційного курсу – у письмовій формі змістового модуля (тестування).

9. Розподіл балів, які отримують студенти (денна форма)

Поточне тестування та самостійна робота		Лабораторні заняття	Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	25	50	100
T1-5	T6-10			
15	10			

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти (заочна форма)

Поточне тестування та самостійна робота		Лабораторні заняття	Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20	50	100
T1-5	T6-10			
15	15			

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти (заочна форма)

Поточне тестування та самостійна робота		Лабораторні заняття	Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	30	50	100
T1-5	T6-10			
10	10			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
81-89	добре	
71-80		
61-70	задовільно	
51-60		
*	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

13. Методичне забезпечення

1. Кравців С.С. Картографія і картографічне креслення. Лабораторний практикум : навчальний посібн. / С.С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. – 112 с.
2. Кравців С.С. Картографія та картографічне креслення: метод. посіб. / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 96 с.
3. Кравців С.С. Картографія і картографічне креслення. Лабораторний практикум : навчальний посіб. (видання 2-ге доповнене і доопрацьоване) / С. С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – 164 с.
4. Кравців С.С. Математична картографія : навч.-метод. посіб. / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів, 2014. – 46 с.
5. Визначення картографічних проекцій. Методичні вказівки з курсу „ Картографія і картографічне креслення” / С.С. Кравців, М.В. Кобелька, Є.А. Іванов. – Львів, 2008.
6. Картографічні проекції. Завдання до виконання лабораторних робіт з курсу „Картографія і картографічне креслення” / С.С. Кравців, М.В. Кобелька, Є.А. Іванов. – Львів, 2009.
7. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з картометрії / С.С. Кравців, М.В. Кобелька, П.С. Войтків – Львів, 2012. – 14 с.
8. Методичні вказівки та завдання з картографії / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів, 2012. – 20 с.
9. Методичні вказівки та завдання до виконання лабораторної роботи на тему «Визначення площ ділянок місцевості» / С.С. Кравців та ін. – Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 1996.
10. Методичні рекомендації та завдання до виконання лабораторних робіт з курсу „Картографія і картографічне креслення” (Частина І) / С. Кравців., Я. Хомин, М. Кобелька. – Львів, 2005.
11. Методичні рекомендації та завдання до виконання лабораторних робіт з курсу „Картографія і картографічне креслення” (розділ „Картографічне креслення”) / С. Кравців, М. Кобелька, Є. Іванов. – Львів, 2006.
12. Кравців С.С. Картографія: навчальний посібник / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. -191 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Божок А.П. Картографія : підручник / А.П. Божок, Л.Є. Осауленко, В.В. Пастух. – К. : Фітосоціоцентр, 1999. – 252 с.
2. Вахромеева Л.Ф., Математическая картография : учебник для вузов / Л.А. Вархомеева, Л.М. Бугаевский, З.Л. Казакова. – М. : Недра, 1986. – 286 с.
3. Картоведение: Учебник для вузов / А.М. Берлянд, А.В. Востокова, В.И. Кравцова и др.; Под ред. А.М. Берлянта.–М.: Аспект Пресс, – 477 с.
4. Картография с основами топографии: Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов по спец „География” Под ред. Г.Ю. Грюнберга. – М.: Просвещение, 1991. –386 с.: ил.
5. Кравців С.С. Картографія і картографічне креслення. Лабораторний практикум : навчальний посібн. / С.С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. – 112 с.
6. Кравців С. С. Картографія : навчальний посібник / С. С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 191 с.
7. Кравців С.С. Картографія та картографічне креслення: метод. посіб. / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 96 с.
8. Кравців С.С. Картографія і картографічне креслення. Лабораторний практикум : навчальний посіб. (видання 2-ге доповнене і доопрацьоване) / С. С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – 164 с.

8. Кравців С.С. Математична картографія : навч.-метод. посіб. / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів, 2014. – 46 с.
9. Салищев К.А. Картоведение. – 3-е изд. – М.: МГУ, 1990. – 400.
10. Земледух Р.М. Картографія з основами топографії: Навч. Посібник. – К.: Вища шк., 1993. – 456 с.: іл.

Допоміжна

1. Бокачов М.Г., Чернокова Г.К. Картографическое черчение. Методические указания. – М., 1979.
2. Левицький І.Ю., Кондратенко І.І. Лабораторний практикум з топографії та картографії для студентів – географів. Харків, 2000.
3. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з картометрії / С.С. Кравців, М.В. Кобелька, П.С. Войтків – Львів, 2012. – 14 с.
4. Методичні вказівки та завдання з картографії / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів, 2012. – 20 с.
5. Методичні вказівки та завдання до виконання лабораторної роботи на тему «Визначення площ ділянок місцевості» / С.С. Кравців та ін. – Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 1996.
6. Методичні рекомендації та завдання до виконання лабораторних робіт з курсу „Картографія і картографічне креслення” (Частина І) / С. Кравців., Я. Хомин, М. Кобелька. – Львів, 2005.
7. Методичні рекомендації та завдання до виконання лабораторних робіт з курсу „Картографія і картографічне креслення” (розділ „Картографічне креслення”) / С. Кравців, М. Кобелька, Є Іванов. – Львів, 2006.
8. Топографическое черчение/ Под общей ред. П. Е. Лебедева. – М., 1975.
Шрифты для проектов, планов и карт/ А.С. Шулейкин, М.В. Федорченко, В.П. Раклов и др. – 3-е изд., перераб. и доп. – М., 1987.

15. Інформаційні ресурси

1. Інтернет ресурси .